

OBCHODY MIĘDZYNARODOWEGO DNIA PRAW CZŁOWIEKA

AUTORKA: KLAUDIA WARYSZAK-LUBAŚ

WPROWADZENIE

Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka obchodzony jest 10 grudnia na całym świecie. Święto zostało ustanowione przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w rocznicę podpisania Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka w 1948 roku. Ten dzień jest poświęcony obrońcom Praw Człowieka na całym świecie, ale również osobom, których prawa są łamane. Podczas obchodów nagłaśniane są najtrudniejsze sprawy dotyczące naruszania praw człowieka i nieszanowania godności ludzkiej.

Wiele organizacji w tym dniu prowadzi różnego rodzaju spotkania, wydarzenia, szeroko zakrojone kampanie, które głośnym echem odbijają się w mediach. Dlatego chcemy Was zachęcić do aktywności w tym dniu (lub jego okolicach) w taki sposób, żeby nagłośnić przestrzeganie Praw Człowieka zarówno w perspektywie globalnej, jak i lokalnej. Zależy nam, aby działania skupiały się na obszarze migracji. Możecie się skupić na problemie nieprzyjmowania uchodźców, migracji żywności w kontekście praw człowieka czy produkcji i migracji zabawek np. w Chinach.

Poniżej znajdziecie scenariusz projektu uczniowskiego, który przeprowadzi Was przez wszystkie punkty organizacji Waszego wydarzenia.

Działanie to ma zwrócić uwagę szerszej społeczności, być może uczniów i uczennic Waszej szkoły lub mieszkańców i mieszanek Waszej miejscowości, na to, że prawa człowieka są łamane wszędzie i każdego dnia. Być może część z Waszych odbiorców na skutek Waszych działań zechce się zaangażować w działalność na rzecz praw człowieka?

KROK 1

ANALIZUJEMY SYTUACJĘ I WYBIERAMY TEMAT PROJEKTU

Na tym etapie zastanówcie się, co byście chcieli przekazać swoim odbiorcom i odbiorczyniom? Jakie kwestie, według Was, warto byłoby poruszyć podczas obchodów Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka. Kto będzie Waszym odbiorcą lub odbiorczynią? Może uczennice i uczniowie innych klas w Waszej szkole, a może będzie to szersze grono odbiorców – mieszkańcy i mieszkanki Waszej miejscowości czy dzielnicy? Może członkowie i członkinie lokalnego klubu seniorów? A może zaprosicie na obchody młodszych kolegów i koleżanki? Zastanówcie się nad tym. Poszukajcie informacji na temat Praw Człowieka, historii ich powstania, przestrzegania. Sugerujemy Wam, żebyście wzięli pod uwagę przypadki ich łamania oraz sytuacje, kiedy to nacisk społeczny w kontekście ich naruszania przyniósł dobre zakończenie. W przypadku każdego projektu ważna jest wiedza merytoryczna, którą podczas jego realizacji pozyskacie.

CO GRUPA MUSI ZROBIĆ W TYM KROKU?

1

W tym kroku skupcie się na tym, co chcecie przekazać Waszym odbiorcom. Na jaki problem chcecie odpowiedzieć?

2

Być może chcecie zwrócić uwagę na łamanie Praw Człowieka w Waszej okolicy lub w krajach znacznie oddalonych od Polski? Zastanówcie się, w jakiej formie zorganizujecie obchody Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka. To jest etap, na którym musicie wybrać, czy to będzie kampania społeczna, debata, spotkanie z ekspertem, akcja edukacyjna czy przedstawienie. Forma jest dowolna, a ogranicza Was jedynie Wasza wyobraźnia.

3

Uwaga! Ten krok jest bardzo ważny. To na tym etapie zamienicie się w badaczy. Waszym zadaniem jest znaleźć i zbadać zasoby Waszej grupy. Na czym to polega? Wspólnie zastanowicie się, jakie są Wasze mocne i słabe strony. Porozmawiacie, kto z Was czuje się dobrze w koordynowaniu, kto mógłby się zająć dokumentowaniem projektu itp. Proponuję takie ćwiczenie. Każdy i każda z Was na jednej stronie kartki wypisuje swoje mocne i słabe punkty, a na drugiej stronie – swoje oczekiwania i obawy, jakie pojawiają się w Was na samą myśl o projekcie. Być może ktoś z Was jest świetny w negocjacjach i łatwiej mu przyjdzie rozmowa ze

starszą osobą, która pomoże wszystko zorganizować? Może jest osoba, która nie czuje się duszą towarzystwa i obawia się, że będzie musiała wypowiadać się do mediów? Spokojnie. Następnie w parach porozmawiajcie o swoich mocnych i słabych stronach oraz o tym, jakie macie obawy i oczekiwania. Kolejnym krokiem w tym ćwiczeniu jest rozmowa na forum grupy, gdzie będziecie mogli podzielić się swoimi przemyśleniami. Pamiętajcie, że każdy z Was ma mocne strony i jeżeli tego sami w sobie nie widzicie, to może warto zapytać kolegę lub koleżankę, czy widzi w Was coś, co robicie dobrze? Ostatnim etapem tego ćwiczenia jest wypisanie na dużym arkuszu papieru, jakie kto ma umiejętności i czym mógłby się zająć w projekcie. Powoli zaczyna się Wam klarować zespół.

4

Tutaj pojawia się etap, w którym musicie zdecydować, jak zorganizujecie obchody Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka. Decyzja należy tylko do Was. Być może już na etapie formułowania celu pojawiły się pomysły, które są z Wami do tej pory? Możecie zagłosować za pomysłami, które są najbardziej prawdopodobne do zrobienia.

KROK 2

ZBIERANIE INFORMACJI – DIAGNOZA LOKALNA

NA JAKIM ETAPIE JEST GRUPA?

Kolejnym krokiem jest przygotowanie tego, co może być Wam potrzebne przy realizacji projektu. Zastanowicie się, jakie informacje już macie na dany moment, a jakich jeszcze potrzebujecie.

CO NALEŻY ZROBIĆ W TYM KROKU?

Teraz pora na wybranie źródeł, które mogą Wam pomóc uzyskać informacje dotyczące działań na rzecz Praw Człowieka. Na początku podzielcie się na grupy i ustalcie, która grupa będzie pozyskiwała informacje z danego źródła (np. biblioteka, Internet, nauczyciel lub nauczycielka). To jest bardzo ważne, ponieważ dzięki temu Wasze działania nie będą się dublowały. Być może w Waszej społeczności lokalnej są osoby, które są aktywistami czy aktywistkami na rzecz Praw Człowieka? Może zechcą podzielić się

z Wami swoją wiedzą? Poszukajcie w Internecie kampanii społecznych. Kolejna grupa może odezwać się do organizacji pozarządowych zajmujących się tym tematem. Polecamy Wam również odezwać się do Stowarzyszenia Amnesty International Polska, które od 29 lat zajmuje się Prawami Człowieka. Może napisanie maila do którejś z organizacji będzie już dużym sukcesem? Zachęcamy to tego kroku, zwłaszcza że organizacje dysponują wieloma publikacjami i filmami edukacyjnymi, które mogą Wam się przydać. Przykładową listę z filmami o tematyce Praw Człowieka znajdziecie tutaj:

- <https://naekranie.pl/artykuly/prawa-czlowieka-w-filmie>;
- <http://www.watchdocs.pl/2013/f/>.

Książki, na które warto zwrócić, uwagę to:

- Y. Park, *Przeżyć. Droga dziewczyny z Korei Północnej do wolności*;
- M. Rabij, *Życie na miarę. Odzieżowe niewolnictwo*;
- R. Shehadeh, *Obcy w domu*.

KROK 3

NASZE ROZWIĄZANIE I PLANY

NA JAKIM ETAPIE JEST GRUPA?

Jeżeli macie już wiedzę na temat Praw Człowieka, dobrze, żebyście podczas spotkania omówili sobie różne ich aspekty. Jeżeli będziecie wiedzieli, czym chcecie się zająć, przejdziemy do ważnego kroku, czyli do planowania.

CO NALEŻY ZROBIĆ W TYM KROKU?

1

Wspólnie w grupie przyjrzyjcie się informacjom, które udało Wam się zebrać. Możecie to zrobić w formie miniwykładów lub prezentacji. Każda z osób może zaprezentować przed grupą wiadomości, które zebrała. Po prezentacji przeanalizujcie zebrane informacje. Być może były zagadnienia, które pojawiały się częściej, a może były też takie, które porusza się niezbyt często.

2

W tym miejscu musicie szczegółowo określić cel Waszej akcji. Najlepiej, żeby Wasz cel odpowiadał na problem, który pojawił się w Waszej dyskusji na etapie analizy wiadomości.

3

Zastanówcie się, co chcielibyście osiągnąć oraz czego chcecie się nauczyć dzięki realizacji projektu. Każdy i każda z Was może mieć swoje powody, jednak warto określić je jako grupa. Pomoże to Wam w szybszym dotarciu do celu.

4

Ustalcie tematykę Waszego wydarzenia, jego nazwę, datę i miejsce.

5

Następnie zabierzcie się za harmonogram działań. To tutaj wcześniej wyłonione grupy (koordynacyjna, medialna itp.) będą podciągały rękawy do góry i wykonywały swoje zadania. Rozpiszcie zadania, przydzielając je do konkretnych osób i grup. Rozpiszcie też terminy, do których konkretne zadania muszą zostać wykonane.

KROK 4

SZUKAMY SOJUSZNIKÓW

NA JAKIM ETAPIE JEST GRUPA?

Postarajcie się zadbać o osobę, która będzie Waszym sojusznikiem lub sojuszniczką. Niektóre działania będą od Was wymagały trudnych zadań, takich jak: pozwolenia na filmowanie, wsparcie rzeczowe w postaci sprzętu (aparat, kamera, rzutnik itp.). Warto, żebyście poszukali osoby chętnej do pomocy poza Waszą grupą.

CO NALEŻY ZROBIĆ W TYM KROKU?

1

Zastanówcie się, kto może być Waszym sojusznikiem lub sojuszniczką. Może to być nauczyciel lub nauczycielka ze szkoły, rodzic czy przedstawiciel organizacji pozarządowej funkcjonującej w Waszym miejscu zamieszkania. Warto zadbać o to, żeby to była osoba, do której macie zaufanie i podzielacie wspólne idee.

2

Pomyślcie w jaki sposób możecie przekonać Waszych potencjalnych sojuszników do wsparcia Waszego przedsięwzięcia. W takiej sytuacji warto mieć przygotowane odpowiednie argumenty, które mogą wpłynąć na pozytywną decyzję osoby czy instytucji.

KROK 5

DZIAŁAMY I PREZENTUJEMY EFEKTY PRACY

NA JAKIM ETAPIE JEST GRUPA?

Robi się coraz poważniej. To właśnie teraz przyszedł czas na realizację działań z harmonogramu, który stworzyliście wcześniej. O promocji wydarzenia pisaliśmy też wcześniej, jednak jest ona istotna w trakcie całego procesu realizacji Waszych działań.

CO NALEŻY ZROBIĆ W TYM KROKU?

1

Czy zadania, które wcześniej rozpisaliście, realizujecie zgodnie z Waszym harmonogramem? Porozmawiajcie ze sobą, czy wszyscy wykonali swoje zadania i czy są osoby, które potrzebują dodatkowej pomocy.

2

Pora na promocję wydarzenia. Portale internetowe czy media tradycyjne to miejsca, do których warto się odezwać. Duże pole do promocji będziecie także mieli w *social mediach*. Przygotujcie plakaty zapraszające na Wasze wydarzenie. Możecie je wspólnie przygotować w bezpłatnym serwisie www.canva.com lub narysować je w grupie. Część z nich powieście w szkole, a część na lokalnych tablicach ogłoszeniowych, domu kultury czy w sklepach i przychodniach zdrowia, do których uczęszcza wielu mieszkańców i mieszkanki. Pamiętajcie tylko, że, udając się do każdego z tych miejsc, koniecznie należy zapytać właściciela czy kogoś z pracowników o zgodę.

3

Jeżeli wydarzenie jest już na końcowym etapie, zajmijcie się scenografią sali, w której ono się odbędzie. Jeżeli będziecie prezentować coś za pomocą rzutnika, pamiętajcie, żeby zadbać o przyciemnienie szyb, sprawdzenie głośników oraz całego sprzętu. Niestety, komputery czasami lubią płać figle, więc warto sprawdzić wcześniej, czy wszystko działa. Dopnijcie też na ostatni guzik kwestię osoby, która zadba o dokumentację fotograficzną lub wideo waszego przedsięwzięcia. Będzie nam miło, jeżeli podzielicie się później z nami zdjęciami lub filmikami z tego dnia.

4

Przyszedł czas na prezentację Waszych działań. W tym dniu może pojawić się stres, który towarzyszy człowiekowi w wielu momentach jego życia. Spokojnie. Pamiętajcie o wzajemnym wsparciu i współpracy, w końcu to wasz wspólny projekt, nad którym pracowaliście od dawna.

NOTATKI

KROK 6

POROZMAWIAMY

NA JAKIM ETAPIE JEST GRUPA?

Przed nami ostatni etap. To teraz przyszedł czas na podsumowanie Waszej dotychczasowej współpracy oraz jej efektu. Będzie to czas zarówno na rozmowę z członkami i członkiniami Waszej grupy, jak i na autorefleksję.

CO NALEŻY ZROBIĆ W TYM KROKU?

1

Zajmiemy się teraz podsumowaniem Waszych działań. Na początku wykonajcie ćwiczenie, które pomoże wam przeanalizować całe przedsięwzięcie oraz współpracę.

2

- Czego się nauczyłem, realizując projekt?;
- Według Ciebie, co było Waszym największym sukcesem?;
- Jakie działania wypadły kiepsko i co możemy zrobić na przyszłość, żeby im zapobiec?;
- Do czego przydać mi się mogą doświadczenia i umiejętności z realizacji projektu?;
- Co Cię najbardziej zaskoczyło podczas realizacji działań?

3

Dajcie sobie czas na odpowiedzenie na te wszystkie pytania. Usiądźcie w kręgu i niech każdy i każda z Was pokrótce omówi to, co zostało napisane.

4

Po prezentacji może wywiązać się dyskusja na temat Waszych dalszych działań. Być może będzie to czas, w którym zdecydujecie się na zawiązanie klubu czy koła skupiającego się wokół Praw Człowieka.

Redakcja merytoryczna:

Sylwia Antonowicz, Joanna Gus

Redakcja językowa:

Tomasz Dalasiński, Aleksandra Szwagrzyk-Dalasińska

Projekt graficzny i skład:

Dorota Kraft

Wydawca:

Fundacja Emic, ul. Podgórna 50/2

87-100 Toruń,

www.emic.com.pl

FUNDACJA
EMIC

WOJEWODA
KUJAWSKO-POMORSKI

MASZ PRAWO
WIEDZIEĆ!

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ AZYLU,
MIGRACJI I INTEGRACJI

PROJEKT "MASZ PRAWO WIEDZIEĆ" WSPÓLFINANSOWANY
Z PROGRAMU KRAJOWEGO FUNDUSZU AZYLU, MIGRACJI I INTEGRACJI

Scenariusz powstał w ramach projektu "Wielokulturowa Grupa 2.0" współfinansowanego z dotacji Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz projektu "Masz Prawo Wiedzieć" współfinansowanego z dotacji Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji.
